

. Hemşirelikte Mesleki Örgütlenme Professional Organization In Nursing

Berra Yılmaz Kuşaklı¹ Gülbahar Çetin¹ Aysun Yerköy Ateş¹

¹ İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, Hemşirelikte Yönetim Doktora Programı Öğrencisi İstanbul, TÜRKİYE

Geliş tarihi/ Date of receipt:05/02/2019 **Kabul tarihi/ Date of acceptance:** 28/09/ 2019

© Ordu University Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Turkey, **Published online** 30/09/2019

ÖZET

Mesleklerin, profesyonel gelişimi ve güç birliği sağlayabilmelerinde mesleki örgütlerin varlığı ve etkinliği önemli bir yere sahiptir. Bu doğrultuda hemşirelerin her alanda güç kazanmasının en iyi yolu, belirli amaçlara ulaşmak için birlikte hareket edebilmeleridir. Birlikte hareket edebilme konusundaki en büyük güç kaynağı ise mesleki örgütlenmedir. Hemşirelik alanındaki örgütlenme son yıllarda mesleki örgütlenmeden çok mesleki organizasyon çeşitliliğinin artması şeklinde yaşanmaktadır. Farklı hemşirelik alanlarında genel ve özel amaçlı dernekler kurulmaya başlanmıştır. Ancak hemşirelerin mesleki örgütlenmelerine ilişkin yapılan araştırmalarda, çalışan hemşire sayısına oranla, mesleki derneklere üye olan ya da olmayı düşünen hemşire sayısının yeterli seviyede olmadığı görülmektedir. Ayrıca hemşirelerin mesleki bilinç ve örgütlenmeye yönelik bilgilerinin istendik düzeyde olmadığı anlaşılmaktadır. Bu konuda etkin liderlerin ve rol modellerin olmaması da bu alandaki en önemli eksiklikler arasında yer almaktadır. Bu derlemede hemşirelikte mesleki örgütlenmenin gelişim süreci ve bu süreç için öneriler ele alınmış olup literatüre katkı sağlamak amacıyla oluşturulmuştur.

Anahtar kelimeler: Hemşirelik, dernek, örgüt, mesleki örgütlenme

ABSTRACT

The existence and effectiveness of professional organizations have an important role in the professional development and unity of the professions. Accordingly, the best way for nurses to gain strength in all areas is to act together to achieve certain goals. The biggest source of power for acting together is professional organization. The organization in the field of nursing has been experienced as an increase in the diversity of professional organization rather than professional organization in recent years. General and special purpose associations were established in different nursing fields. However, in the researches conducted on the professional organization of nurses, it is seen that the number of nurses who are members of the professional associations or who are considering to become professional associations is not sufficient compared to the number of nurses working. In addition, it is understood that nurses' knowledge about professional awareness and organization is not at the desired level. Lack of effective leaders and role models are among the most important deficiencies in this area. In this review, the development process of professional organization in nursing and suggestions for this process are discussed and created to contribute to the literature.

Key words: Nursing, association, organization, professional organization

ORCID ID of the author: B.Y.K. 0000-0002-5612-9554; G.Ç. 0000-0002-0912-4793; A.Y.A. 0000-0001-7549-2546

Sorumlu yazar/Corresponding author:

Uz. Hem. Berra Yılmaz Kuşaklı

Büyükçekmece Mimar Sinan Devlet Hastanesi, Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürlüğü, İstanbul, TÜRKİYE

posta/e-mail: berrayk@gmail.com

Atıf/Citation: Yılmaz Kuşaklı B, Çetin G, Yerköy Ateş A. (2019). Hemşirelikte Mesleki Örgütlenme Ordu University Journal of Nursing Studies, 2(2), 131-138.

Giriş

Örgütler insan gereksinimleri sonucu ortaya çıkan, belirli bir amacı olan, kendine ait otorite ve hiyerarşisi bulunan, üyelerinin ortak ve açık bir amacı gerçekleştirmek için bir araya geldiği organizasyonlardır. Bir mesleğin güç kazanabilmesi için; aynı düşünce ve inançları taşıyan belirli sayıda meslek üyesinin bir araya gelerek bir örgüt yapısı oluşturması, aşağıdan yukarı dikey hareketliliğinin bulunması, mesajlarını üyelerine iletebilmesi ve geri bildirim alabilmesi, irdeleyen, örgütün isteklerini gerekli otoritelere ulaştırarak bir yapısının olması gerekmektedir. Meslekler gelişimlerini sağlamak, güç birliğine ulaşmak için ortak bir çatı altında karar alma ve hareket etme gereksinimine ihtiyaç duyarlar. Mesleklerin bu ihtiyaçları doğrultusunda oluşturdukları örgütler, meslek üyelerinin bir amaç etrafında birleşmesini sağlayarak, mesleğin sahip olduğu gücün mesleki gelişim için kullanılmasını sağlarlar (Korkmaz, 2011; Külcü ve Dalkıran, 2013).

Bu doğrultuda oluşan mesleki örgütler; belli bir meslekte mesleki uygulama standartlarını geliştiren, meslek üyelerini bir araya getiren, meslek üyelerini ve yaptıkları işi kontrol eden, denetleyen, mesleği ve meslek üyelerini yasalar çerçevesinde tanımlayan organizasyonlardır. Ayrıca mesleki örgütler mesleğin gelişmesine ve profesyonelleşmeye katkı sağlayan, mesleki bilgi birikiminin artmasında ve meslek üyelerinin mezuniyet sonrası eğitimlerinin devamında rol alarak üyelerinin ve üyelerinin yaptığı işten etkilenenlerin çıkarlarını koruyan ve kollayan organizasyonlar olarak tanımlanmaktadır. Meslek örgütleri çalışmaları ile mesleki rolleri açıklayarak tanımlar, mesleki etik kuralları belirler ve geliştirir, mesleki politikalar saptar ve izlenecek yolları belirler, mesleki hakları elde edebilmek için güçleri bir araya getirerek birleştirir, yayın organları kurulmasını sağlar, meslek üyelerinin bilinçlendirilmesini sağlar ve en önemlisi üyeler grup bilincine ulaşarak bu durumdan gururlanırlar ve meslek üyeleri bu gruba dahil olmak için istek duyarlar (Korkut, 2005; Harmancı ve Baykal 2006;

Adıgüzel ve ark., 2011). Bu nedenlerle mesleki örgütlere üye olmak profesyonelliği arttıran önemli faktörlerden birisidir. Mesleklerin örgütlü olması, çalışanların mesleki bir örgüte kayıtlı olması dünyanın her yerinde, hemen her alanda bir yaşam biçimi haline gelmiştir. Örgütlenme, profesyonel statü kazanma çabalarını sürdüren hemşirelik mesleği için kaçınılmaz bir olgudur. Günümüzde kalitenin, iş birliğinin ve bilgi alışverişinin önem kazandığı mesleklerde, örgütlü olmanın yararları ve mesleki getirileri tartışılmaz. Bu çerçevede bir mesleğin tüm işlevlerini yerine getirebilmesi için profesyonel mesleki örgütlere ve yayın organlarına gereksinim vardır (Kiper ve Koştu, 2010).

Mesleğin profesyonel statüsünün gereği, mesleki standartların, görev-yetki ve sorumlulukların ülke düzeyinde belirlenmesi ve devletin alacağı mesleki kararların üzerinde etkin bir güç birliği oluşturulması çok önemlidir (Gözüm ve ark., 2000). Bu bağlamda hemşireler mesleki yasa ve yönetmeliklerin düzenlenmesinde aktif rol almalıdır (Adams and Miller, 2001; Görgülü ve ark, 2005). Hemşirelik mesleğinin her alanda güç kazanmasının en iyi yolu, belirli amaçlara ulaşmak için birlikte hareket edebilmeleridir. Bu doğrultuda hemşirelerin birlikte hareket edebilmeleri için en büyük güç kaynağı ise mesleki örgütlenmeleridir (Gözüm ve ark., 2000).

Hemşirelikte örgütlenme hemşireler arasındaki birlik beraberlik hissinin sağlanması ve hemşirelik uygulamaları için rehber oluşturulmasında kaynakların geliştirilmesini sağlayacaktır. Ayrıca hemşirelik mesleğinde, hakların savunulması, mesleki otonominin kazanılması ve hemşirelik hizmetleri bakım kalitesinin artırılması için örgütlenme yaygınlaştırılmalıdır (Adams and Miller, 2001; Görgülü ve ark, 2005).

Uluslararası Hemşirelik Örgütleri

Uluslararası hemşirelik ile ilgili mesleki örgütler incelendiğinde;

1. ICN-International Council of Nurses Uluslararası Hemşireler Konseyi; Tüm dünya ülkelerindeki Ulusal Hemşirelik Dernekleri Federasyonu olarak faaliyet göstermektedir. 1899 yılında kurulan ICN sağlık meslekleri içinde ilk ve en geniş uluslararası örgütlenmedir. Hemşireler tarafından örgütlenmekte ve yönetilmektedir.
2. AACN-The American Association of Colleges of Nursing: Amerikan Hemşirelik Okulları Birliği Amerika'da hemşirelik eğitime yönelik ulusal bir sestir.
3. ACENDIO-The Association for Common European Nursing Diagnoses, Interventions and Outcomes: Avrupa Ortak Hemşirelik Tanıları, Girişimleri ve Sonuçları Birliği
4. AHNA-The American Holistic Nurses Association: Amerikan Holistik Hemşireler Birliği
5. ANA-American Nurses Association: Amerikan Hemşireler Birliği
6. APNA-American Psychiatric Nurses Association: Amerikan Psikiyatri Hemşireleri Birliği
7. BNA-British Nursing Association: İngiliz Hemşireler Birliği
8. CNA-Canadian Nurses Association: Kanada Hemşireler Birliği
9. EFN-European Federation of Nurses Associations: Avrupa Hemşire Birlikleri Federasyonu
10. EONS-European Oncology Nursing Society: Avrupa Onkoloji Hemşireliği Birliği
11. ESNO-European Specialist Nurses Organizations: Avrupa Özel Dal Hemşireleri Örgütü
12. FEND - Federation of European Nurses in Diabetes: Avrupa Diyabet Hemşireleri Federasyonu

13. IFPN-International Federation of Perioperative Nurses: Uluslararası Perioperatif Hemşireler Federasyonu
14. IMIA-NI Special Interest Group on Nursing Informatics of IMIA: Uluslararası Tıp Bilişimi Birliği - Hemşirelik Bilişimi Grubu
15. ISNCC-The International Society of Nurses in Cancer Care: Uluslararası Kanser Bakım Hemşireliği Derneği
16. NANDA-International (NANDA-I) North American Nursing Diagnosis Association: Kuzey Amerika Hemşirelik Tanıları Birliği
17. PEN-Pediatric Endocrinology Nursing Society: Pediatrik Endokrinoloji Hemşireliği Derneği
18. SPN-Society of Pediatric Nurses: Pediatri Hemşireleri Derneği şeklinde uluslararası hemşirelik örgütlerini faaliyetlerini sürdürmektedir (<http://www.turkhemsirelerderneği.org.tr/tr/thd/subeler.aspx>. Erişim Tarihi: 04.02.2019).

Ulusal Hemşirelik Örgütleri

Türkiye'deki hemşirelik mesleki örgütlenme süreci ele alındığında; gönüllü hemşireler tarafından 23.08.1933 tarihinde kurulan ilk hemşirelik örgütü "Türk Hastabakıcılar Cemiyeti" olduğu görülmektedir. 1943 yılında yeniden yapılandırılmış olan bu cemiyetin adı "Türk Hemşireler Derneği" olarak değiştirilmiştir. Türk Hemşireler Derneği, 1949 yılında Uluslararası Hemşireler Birliği'ne dahil olmuştur. "Hemşirelik mesleğinin toplum yararına üst düzeyde nitelikli ve güvenilir hizmet verecek özerk bir sağlık mesleği olması için çalışmak" Türk Hemşireler Derneği'nin amacı olarak belirlenmiştir. Türk Hemşireler Derneği'nin Genel Merkezi 1933-1973 yılları arasında İstanbul'da iken, 1951 yılında Ankara Şubesi, 1952 yılında İzmir Şubesi açılmıştır.

Ancak 2 Mart 1973 yılında (163 sayılı Dernekler Kanunu gereğince) derneğin Genel Merkezi Ankara'ya taşınmıştır ve dernek 18 şubesi ile faaliyet göstermektedir (THD, 2019).

Türkiye'de son yıllarda hemşirelik alanındaki örgütlenme mesleki örgütlenmenin artışından

çok, mesleki örgütlenme çeşitliliği ile görülmektedir. Türkiye'de mesleki alanda faaliyet gösteren dernek sayısı; 2000 yılında 20 iken, 2005 yılında 23'dür. (Ünsal ve ark. 2010:27; Özsoy ve ark. 2016). Günümüzde ise hemşirelik mesleği ile ilgili faaliyet gösteren dernek sayısı artış göstererek 56'ya ulaşmıştır. (<https://www.turkiye.gov.tr/icisleri-ddb-dernek-sorgulama?asama=2>).

Genel ve özel dal hemşirelik dernekleri aşağıda sunulmuştur.

1. Türk Hemşireler Derneği
2. Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Derneği
3. Yönetici Hemşireler Derneği
4. Türk Nefroloji Diyaliz ve Transplantasyon Hemşireleri Derneği
5. Cerrahpaşa Hemşireler Derneği
6. Ege Üniversitesi Hemşirelik Mezunları Derneği
7. İzmir Çağdaş Hemşirelik Araştırma Ve Geliştirme Derneği
8. İş Sağlığı Hemşireliği Derneği
9. Türk Yoğun Bakım Hemşireleri Derneği
10. Gastrointestinal Endoskopi Hemşireleri ve Teknisyenleri Derneği
11. Psikiyatri Hemşireleri Derneği
12. Türk Cerrahi ve Ameliyathane Hemşireleri Derneği
13. Çocuk Cerrahisi Hemşireleri Derneği
14. Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi ve Yüksekokulu Mezunları Derneği
15. Onkoloji Hemşireliği Derneği
16. Çocuk Hemşireleri Derneği
17. Diyabet Hemşireliği Derneği
18. Nöroşirurji Hemşireleri Derneği
19. Çapa Hemşireleri Geliştirme ve Dayanışma Derneği
20. Hematoloji Hematolojik Onkoloji ve Kemik İliği Transplantasyon Hemşireleri Derneği
21. Neonatoloji Hemşireliği Derneği
22. İç Hastalıkları Hemşireliği Derneği
23. Üroloji Hemşireleri Derneği
24. Romatoloji Hemşireleri Derneği
25. Öğrenci Hemşireler Derneği
26. Hemşirelik Eğitimi Derneği
27. İnfertilite Hemşireliği Derneği
28. Ebe ve Hemşireler Derneği
29. Yara Ostomi İnkontinans Hemşireleri Derneği
30. Bilişim Hemşireliği Derneği
31. Üreme Sağlığı Ve İnfertilite Hemşireliği Derneği
32. Endoskopik Cerrahi ve Laparoskopi Hemşireleri Derneği
33. Acil Hemşireleri Derneği
34. Kadın Sağlığı Hemşireliği Derneği
35. Hacettepe Hemşirelik Lisans Ve Lisansüstü Mezunları Derneği
36. Kalp Damar Cerrahi Hemşireleri Derneği
37. Geriatri Hemşireliği Derneği
38. Pediatrik Nefroloji Diyaliz Ve Transplantasyon Hemşireliği Derneği
39. Kemik İliği Nakli Hemşireliği Derneği
40. Nöroloji Hemşireliği Derneği
41. Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Mezunları Derneği
42. Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği
43. Kültürlerarası Hemşirelik Derneği
44. Karadeniz Yoğun Bakım Hemşireliği Derneği
45. Halk Sağlığı Hemşireliği Derneği
46. Ortopedi ve Travmatoloji Hemşireleri Derneği
47. İstanbul Sağlık Memuru Acil Tıp Teknisyeni Hemşire ve Ebe Derneği
48. İnovatif Hemşirelik Derneği
49. Uludağ Üniversitesi Hemşirelik Lisans ve Lisansüstü Mezunları Derneği
50. Hemşirelikte Liderlik Derneği
51. Hemşirelikte Klinik Simülasyon Derneği
52. Uludağ Hemşireleri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
53. Cerrahi ve Sterilizasyon Hemşireleri Derneği
54. Enfeksiyon Kontrol Hemşireleri Derneği
55. Karadeniz Teknik Üniversitesi Hemşirelik ve Ebelik Bölümü Mezunları Derneği
56. Hemşirelik Cinsel Sağlık Eğitim Ve Danışmanlık Derneği

Özellikle çoğunluğu akademisyen hemşirelerin girişim ve katkılarıyla kurulmuş olan özel dal dernekleri ile hemşirelikle ilgili

örgüt sayısında ciddi bir artış olmuştur. Ancak hemşirelerin mesleki örgütlenmelerine ilişkin yapılan çalışmalarda, alanda çalışan hemşire sayısına oranla, mesleki derneklere üye olan ya da olmayı düşünen hemşire sayısının oldukça az olduğu saptanmıştır (Korkmaz ve Görgülü, 2010; Korkmaz, 2011; THD, 2019)

Merih ve Arslan'ın (2012) yaptığı araştırma sonucuna göre, hemşirelerin mesleki bilinç ve örgütlenmeye yönelik bilgilerinin istendik düzeyde olmadığı belirlenmiştir. Bu durum hemşirelerin alanlarında etkin olmasını ve bir bütünlük oluşturmasını engellemektedir. Ayrıca çalışma koşullarının zorluğu, maddi kazanç yetersizlikleri, cinsiyet faktörü gibi çeşitli nedenler hemşirelerin mesleklerine bağlanmalarını ve bir güç oluşturma adına bir araya gelerek örgütlenmelerini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu konuda etkin liderlerin ve rol modellerin yetersiz olması da bu alandaki en önemli eksiklikler arasında yer almaktadır (Merih ve Arslan, 2012).

Dikmen ve ark.'nın (2016) yaptığı araştırmaya göre, mesleki bir derneğe üyeliği olan ve mesleki bilimsel toplantılara katılan hemşirelerin otonomi puan ortalamaları yüksek bulunmuş ve aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır.

Mesleki bir derneğin üyesi olma ve mesleki bilimsel toplantılara katılma gibi mesleki özelliklerin hemşirelerin mesleki boyutta sosyalleşmelerine, güç paylaşımında bulunmalarına katkı sağlayarak, güncel mesleki bilgi ve deneyimlerini artırarak otonomi düzeylerini de olumlu olarak etkilediği şeklinde yorumlanabilir. Nitekim yapılan bir çalışmada; mesleki bilgi gücünün, bireyin kendine olan güvenini arttırdığı ve otonomisini kullanarak bağımsız bir şekilde çalışmasını sağladığı vurgulanmaktadır (Adıgüzel ve ark., 2011). Bu görüşü benzer biçimde Karagözoğlu ve Kangallı (2009) ile Tosun ve ark.'nın (2014) çalışmaları desteklemektedir. (Dikmen ve ark., 2016).

Yalnız ve Dağ (2017) tarafından yapılan çalışmada "Hemşirelerin mesleki örgütlere ilişkin görüşlerinde, katılımcıların çoğunluğunun mesleki örgütlenmenin gerekli olduğunu

düşünmesi fakat yarısından fazlasının mesleki örgütlere üye olmadığı" saptanmıştır. Literatür incelendiğinde hemşirelerin mesleki örgütlere üye sayısının oldukça düşük olduğunu görülmektedir (Erbil ve ark., 2005; Karadağ ve ark., 2007; Yiğit ve ark., 2007; Korkmaz ve Görgülü, 2010; Korkmaz, 2011; Merih ve Arslan, 2012; Şayık, 2012; Küçükoğlu ve ark., 2014)

Bahtiyar ve arkadaşları (2006) hemşirelik öğrencilerinin %77.3'ünün hemşirelikle ilgili örgütlerin varlığından haberdar oldukları, Ceylan ve Turan'ın (2005) çalışmasında %73,9'unun mezun olduktan sonra mesleki derneklere üye olmak istedikleri saptanmıştır. Kiper ve Koştu'nun (2010) çalışmasında da öğrenci hemşirelerin %90.6'sı "mesleki örgütlenmenin gerekli olduğunu" ifade etmişlerdir. Yapılan çalışmalarda hemşirelerin herhangi bir derneğe üye olma motivasyon düzeylerinin yüksek olması istendik bir durum olmakla birlikte, mevcut durum göz önüne alındığında mezuniyet sonrası üyelik için gerekli girişimleri yapamadıkları gözlenmektedir.

Mesleki örgütlere üyelik oranının düşük olması, hemşirelikte mesleki örgütlenmenin yeterli düzeyde olmadığını düşündürmektedir. Bu çerçevede katılımcıların çoğunluğunun mesleki örgütlenmeyi gerekli görmeleri, konunun önemine karşı farkındalık olduğunu göstermektedir.

Ancak üye olmayan ve üye olmak istemeyen katılımcıların çoğunluğu oluşturma durumunun düşündürücü olduğu söylenebilir. Merih ve Arslan'ın (2012) hemşirelerde mesleki örgütlenmenin yeterince olmamasının nedenlerini incelediği çalışmasında; %32.8'inin mesleki bilinç-bağlılığın yeterince oluşturulamamasına, %23.4'ünün ise yeterince etkin liderlerin olmamasına bağladıkları belirlenmiştir. Bu sonuçlar; hemşirelerin bir araya gelme, ortak bir amaç doğrultusunda çalışma konusunda bazı belirsizlikler yaşadıklarını düşündürmektedir. Mesleki örgütlerin mesleki güç olduğu düşünüldüğünde hemşirelerin sağlık sistemi içindeki sayısal güçlerini neden yansıtamadıkları konusuna bu

durumun açıklık getirdiği görülmektedir (Korkmaz, 2011).

Bu kapsamda hemşirelerin meslek örgütlerine aktif katılmalarını gerektiren noktaların bilinmesi gerekmektedir. Bu noktalar; mesleğin gelişiminde etkin rol oynama, karşılaşılan sorunlarla etkili mücadele edebilme ve mesleki profesyonelleşme şeklinde sıralanabilir (Ünsal ve ark., 2010; Adıgüzel ve ark., 2011).

Sonuç

Türkiye'de hemşirelik mesleğinin, meslekleşme sürecinde yol alabilmesi ve mesleki rollerini yerine getirebilmesi amacıyla mesleki ölçüt alanlarına ilişkin gelişmelerin sağlanması ve sürdürülmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda hemşirelerin mesleki örgütlenmenin önemini farkında olmasının sağlanması ve mesleki örgüt çatısı altında toplanması gerekmektedir.

Hemşirelik mesleği üyelerinin mesleki derneklere üye olan hemşire sayısındaki azlık ve faaliyetlere katılım durumları dikkate alındığında örgütlenme düzeyinde istenilen düzeylere ulaşamadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu kapsamda mesleki örgütlenmenin sağlanması amacıyla “*Mesleki Örgütlenme Stratejileri*” geliştirilmelidir. Temel mesleki sorunlar ele alınmalı ve amaca uygun planlanmalar yapılarak uygun girişimlerle ilerlenmelidir. Bu stratejilerin yönetiminde başta hemşirelik derneklerinin yöneticilerine, tüm üyelere ve en nihayetinde tüm hemşirelere roller düşmektedir. Bu kapsamda;

Öncelikle hemşirelik mesleğine adım atılan lisans eğitiminde hemşirelik derneklerinin tanıtılması, mesleki örgütlenme bilincinin oluşturulması ve mezuniyet sonrası tüm hemşirelerin derneğe üyeliğinin sağlanması açısından yönlendirilmeleri önerilir.

Hemşirelerin mesleki derneklere üye olmaları konusunda teşvike gereksinimleri olduğu düşünülmektedir. Özellikle hemşirelerin üyelik süreçlerinin derneklerin yönetim kurullarının ve üyelik komisyonlarında ele alınması önerilir.

Hemşirelerin düzenli mesleki bilimsel yayın takip etme, mesleki bir derneğe üye olma ve bilimsel toplantılara katılmaları konusunda çalıştıkları kurumlarınca desteklenmesi ve başta yöneticileri olmak üzere meslektaşlarınınca teşvik edilmesi önerilmektedir.

Meslek üyeliklerinin artmasında dernekler ile sağlık kurumları arasında toplantıların planlanması, katılımların artırılması ve dernek yöneticilerinin hemşirelere ulaşması konusunda daha çok faaliyet düzenlenmesi, mesleki derneklere liderlerin rol alması önemli görülmektedir.

Araştırmanın Etik Yönü/ Ethics Committee Approval: Literatür taraması yapıldı, derlemede kullanılan kaynaklara atıf yapıldı ve ilgili bölümde gösterildi.

Hakem/Peer-review: Dış hakem değerlendirmesi.

Yazar Katkısı/Author Contributions: Fikir/kavram: BYK, GÇ, AYA; Tasarım: BYK; Danışmanlık: BYK; Kaynak tarama: BYK, GÇ, AYA; Makalenin Yazımı: BYK; Eleştirel inceleme: BYK, GÇ, AYA.

Çıkar çatışması/Conflict of interest: Çalışmada herhangi bir çıkar çatışması söz konusu değildir.

Finansal Destek/Financial Disclosure: Çalışma için herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

Çalışma Literatüre Ne Kattı?

- Bu çalışma ile hemşirelik mesleğinin profesyonel gelişimi ve güç birliği sağlayabilmesinde mesleki örgütlenme seviyesinin yetersiz seviyede olduğu,
- Mesleki gücü sağlayabilmek adına “*Mesleki Örgütlenme Stratejileri*” geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Kaynaklar

- Adıgüzel, O, Tanrıverdi, H, Özkan D S. (2011). Mesleki profesyonellik ve bir meslek mensupları olarak hemşireler örneği. *Yönetim Bilimleri Dergisi, Journal of Administrative Sciences*, 9(2):239-259.
- Bahtiyar, G, Tursun, P, Kaya, M. (2006). Marmara üniversitesi hemşirelik yüksekokulu öğrencilerinin hemşirelikte mesleki dayanışma ve örgütlenme ile ilgili görüşlerin incelenmesi. 5. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, 20-21 Nisan, Şanlıurfa, s.78.
- Ceylan, S, Turan, T. (2005). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin mesleki örgütler ve dergiler hakkındaki bilgileri ve beklentileri. 3.Uluslararası-10. Ulusal Hemşirelik Kongresi, 7-10 Eylül, İzmir.
- Dikmen, Y, Kara Y.D, Yıldırım U.Y. (2016). Hemşirelerin otonomi düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi*, (8):72-87. Doi: 10.17371/Uhd.2016823282.
- Erbil, N, Öztörün, F, Deniz, G. (2005). Hemşirelerin güç ve örgütlenme konusunda görüş, tutum ve davranışlarının belirlenmesi. IV. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongre Özet Kitabı, Ordu, s.282. (5-6 Mayıs 2005 tarihinde poster bildiri olarak sunulmuştur.)
- Görgülü, Ü, Deniz, S, Kacar, S. (2005). Hemşirelikte mesleki örgütlenme, IV. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi Özet Kitabı, Ordu, (5-6 Mayıs 2005 tarihinde poster bildiri olarak sunulmuştur.)
- Harmancı, A. K, Baykal, Ü. (2006). Hemşirelerin mesleki ve sendikal örgütlenmelere ilişkin görüşleri. *İstanbul Üniversitesi F.N.H.Y.O. Dergisi*, 14(56):194-206.
- Karadağ, A, Hisar, F Özhan Elbaş, N. (2007). The level of professionalism among nurses in Turkey. *Journal of Nursing Scholarship*, 39(4):371-374. DOI:10.1111/j.1547-5069.2007.00195.x
- Karagözoğlu, Ş, Kangallı, P, (2009). Autonomy levels among nurses: professional-institutional factors that affect autonomy. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences*, 29 (5):1085-1097.
- Kiper, S, Koştu, N. (2010). Denizli sağlık yüksekokulu son sınıf öğrencilerinin mesleki örgütlenme konusundaki görüşleri, *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 5(14), 1-14.
- Korkmaz, F, Görgülü, S. (2010). Hemşirelerin meslek ölçütleri bağlamında hemşirelik mesleğine ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Dergisi*,17(1):1-17
- Korkmaz, F. (2011). Meslekleşme ve ülkemizde hemşirelik. *Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi*, 18(2):59-67.
- Korkut, H. (2005). Hemşirelerin mesleki dernekleri ve dernekler kanununa ilişkin bilgileri. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye.
- Küçüköğlü, S, Çelebioğlu, A, Miroğlu, A, Çağlar, G, Neslihan, B. (2014). Hemşirelik öğrencilerinin mesleki dernekler hakkındaki farkındalıklarının belirlenmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 3(1):9-14.
- Külcü, Ö, Dalkıran, Ö. (2013). Bilgi profesyonellerinin meslek derneklerine bakışı: TKD ve ÜNAK örneklerinin değerlendirilmesi. *Türk Kütüphaneciliği*; 27(2):340-60.
- Merih, Y. D, Arslan, H. (2012). Hemşire ve ebelerin mesleki bilinç-örgütlenmeye yönelik görüşlerinin ve iş doyumlarının belirlenmesi. *Hemşirelikte Eğitim Ve Araştırma Dergisi*, 9(3):40-46.
- Özsoy, S, Ateş, E, Konal, E. (2016). Türkiye' de hemşirelik dernekleri ve internet ortamındaki profilleri. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi* 32(3):50-64.
- Şayık, D. (2012). Çocuk kliniklerinde çalışan hemşirelerin mesleki dernekler hakkında bilgilendirilmelerinin, örgüte üye olma durumlarına etkisi. *Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul, Türkiye.
- Tosun, Ö, Bayat, M, Erdem, E, Korkmaz, Z, Avcı, Ö. (2014). Klinik sorumlu hemşirelerin sosyotropi otonomi kişilik özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 23(2):99-103.
- Ünsal, A, Yıldırım T, Aymelek N. (2010). Öğrencilere verilen eğitimin hemşirelik derneklerine ilişkin bilgi düzeylerine etkisi. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim Ve Sanatı Dergisi*, 3(2):25-34.

Yalnız, Ş. N, Dağ, G. S.(2017). Hemşirelerin mesleki örgütlere ve profesyonel etkinliklere ilişkin görüşlerinin ve katılım düzeylerinin incelenmesi. Sağlık Bakım Ve Hasta Hizmetleri Daire Başkanlığı Bakım Hizmetlerinde Mesleki Bilimsel Çalışmalar Bülteni, Temmuz-Eylül:6-16.

<https://dosyamerkez.saglik.gov.tr/Eklenti/23883,bakim-hizmetlerinde-bilim>

Yiğit, R, Esenay, F. I, Derebent, E. (2007). Türkiye’de hemşirelik son sınıf öğrencilerinin profili. Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi, 11(3):1-1

THD (2019) Tarihçe. Erişim tarihi:04.02.2019, www.turkhemsirelerderneği.org.tr/tr/thd/tarihce.aspx

.....:Dernek sorgulama. Erişim Tarihi 17.09.2019, <https://www.turkiye.gov.tr/icisleri-ddb-dernek-sorgulama?asama=2>